

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

Приета от ФС: протокол №11 /25.04.2024

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС: протокол №7 /11.04.2024

Декан:

(Доц. д-р Денка Златева)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „МАРКЕТИНГОВИ ПРОУЧВАНИЯ В АГРАРНИЯ БИЗНЕС“

ЗА СПЕЦ: "АГРАРЕН БИЗНЕС"; ОКС „магистър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: Изберете език: български език

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	9
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	225

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Мария Станимирова)

2. ....
(гл.ас. д-р Павлина Иванова)

Ръководител катедра "Аграрна икономика": .....
(проф. д-р Теодорина Турлакова)

I. АНОТАЦИЯ

Интензивното развитие на пазарите на аграрни продукти предполага мениджърите да познават основните маркетингови похвати и да ги прилагат в своята дейност. Това създава предпоставки за повишаване на маркетинговата и икономическата ефективност на съответната компания.

Практическото реализиране на маркетинговата концепция означава систематично събиране на информация за пазара, за отделните пазарни сегменти, ниши и дори на равнище индивидуален клиент. Необходимо е да се проследяват действията и реакциите на конкурентите, да се познават техните стратегии по пазари и пазарни сегменти. Комбинирането на посочената информация с данни за общата стопанска конюнктура дава добра основа за вземане на адекватни и информационно обезпечени маркетингови решения.

Дисциплината „Маркетингови проучвания в аграрния бизнес“ има за цел да запознае студентите от специалност “Аграрен бизнес” със същността на маркетинговите проучвания и някои по-съществени особености при приложението им в аграрната сфера. В процеса на обучение студентите имат възможност да получат теоретични познания и практически умения в следните основни направления: изготвяне на план за маркетингово проучване; избор на стратегия и конкретни методи за събиране на данни; разработване на инструментариум за събиране на данни; събиране, обработка и анализ на данни; представяне на резултатите от изследването и др.

Дисциплината „Маркетингови проучвания в аграрния бизнес“ формира умения за самостоятелно планиране и реализиране на маркетингово изследване.

Изучаването на дисциплината развива основни компетентности, съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2018 г., сред които водещо място заемат математическата, цифровата и предприемаческа компетентности.

Дисциплината „Маркетингови проучвания в аграрния бизнес“ се базира на изучавани до момента дисциплини като: „Маркетинг“; „Мениджмънт“, „Икономическа статистика“, „Аграрен маркетинг“ и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. Същност и особености на маркетинговите проучвания в аграрния бизнес	
1.1.	Същност и роля на маркетинговите проучвания за развитието на аграрния бизнес
1.2.	Маркетинговото проучване като процес – основни фази и етапи
1.3.	Етичност и конфиденциалност при маркетинговите изследвания
1.4.	Често допускани грешки при маркетинговите проучвания в аграрната сфера
ТЕМА 2. Маркетингова информационна система в аграрната сфера	

2.1.	Класификация и изисквания към маркетинговата информация в аграрната сфера
2.2.	Предимства и недостатъци на първичните и вторичните данни
2.3.	Структура на МИС на аграрното предприятие
2.4.	Проектиране на МИС на аграрно предприятие
ТЕМА 3. Класификация на маркетинговите проучвания в аграрната сфера	
3.1.	Критерии за класификация на маркетинговите проучвания
3.2.	Видове изследвания според стратегическата им ориентация
3.3.	Разграничение на изследванията според вида на аграрния продукт и пазар
3.4.	Връзка между жизнения цикъл на продукта и типа на необходимата информация
ТЕМА 4. Структура и предназначение на плана (програмата) за маркетинговото проучване	
4.1.	Определяне на изследователския проблем, обект и предмет на изследването
4.2.	Формулиране на цел (цели) и задачи на маркетинговото проучване
4.3.	Моделиране на изследователския проблем и обекта на изследването
4.4.	Операционализация на основни понятия
4.5.	Формулировка на изследователски хипотези
4.6.	Методологически аспекти на програмата на маркетинговото проучване
4.8.	Организационни аспекти на плана за маркетинговото проучване
ТЕМА 5. Основни стратегии и методи за събиране на данни при маркетинговите проучвания	
5.1.	Стратегии за събиране на данни
5.2.	Класификация на методите за събиране на данни
ТЕМА 6. Качествени методи за събиране на данни	
6.1.	Същност, област на приложение и ограничения при използването на качествени методи
6.2.	Неструктурирано интервю
6.3.	Фокус групи – същност, етапи на планиране и приложение
6.4.	Проективни методи
ТЕМА 7. Наблюдението като метод за събиране на данни	
7.1.	Роля на наблюдението при маркетинговите проучвания и видове наблюдение
7.2.	Неструктурирано наблюдение
7.3.	Структурирано наблюдение
ТЕМА 8. Допитванията като дескриптивни методи за събиране на данни	
8.1.	Типология на допитванията
8.2.	Анкета – същност и основни видове
8.3.	Интервю – специфики и видове
ТЕМА 9. Експериментална стратегия за събиране на данни	
9.1.	Същност и условия за приложение на експерименталния подход
9.2.	Лабораторни и полеви експерименти
9.3.	Експериментални техники
ТЕМА 10. Извадков подход	
10.1.	Същност и предимства при приложение

10.2.	Основни модели случайни извадки
10.3.	Основни модели неслучайни извадки
ТЕМА 11. Скали за измерване	
11.1.	Етапи на разработване на скалите
11.2.	Критерии за измерване – точност, валидност и надеждност на скалите
11.3.	Равнища на измерване – номинална, ординална, интервална и пропорционална скала
ТЕМА 12. Разработване на изследователски въпросник	
12.1.	Видове въпроси
12.2.	Изисквания към дизайна и предварителното тестване на въпросника
ТЕМА 13. Събиране и обработка на данните	
13.1.	Полева работа по събиране на данни – основни дейности и допускани грешки
13.2.	Редактиране, кодиране, въвеждане, изчистване и преобразуване на данните
13.3.	Компютърна обработка на данните със SPSS
ТЕМА 14. Анализ на данните	
14.1.	Предварителен анализ на данните със SPSS
14.2.	Проверка на хипотези със SPSS
14.3.	Изследване на зависимости със SPSS
ТЕМА 15. Изготвяне на изследователски доклад и представяне на резултатите от изследването	
15.1.	Основни изисквания към стила и структурата на доклада
15.2.	Подготовка за представяне на доклада

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Методите на подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Организация на бизнес консултантската дейност” включват използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- *учебни ресурси – електронен учебник, електронно учебно помагало, мултимедийни презентации, файлове, интернет страници, хипервръзки (URL-модул);*
- *учебни дейности – провеждане на електронно базирани учебни занятия чрез използването на софтуер за видеоконферентна връзка по предварително обявено разписание, както и синхронна и асинхронна комуникация с преподавателите, полагане на тестове, подготовка на курсови работи, проекти, изпълнение на задания, обсъждане на теми във форуми и други.*

¹Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Задание	1	35
1.2.	Електронен тест	1	40
1.3.	Практическа разработка	1	30
Общо за семестриален контрол:		3	125
2.	Сесияен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	100
Общо за сесияен контрол:		1	100
Общо за всички форми на контрол:		4	225

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Маркетингови проучвания в аграрния бизнес“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Станимирова, М. и Е. Станимиров. Маркетингови проучвания в аграрния бизнес. Изд. "Наука и икономика", ИУ - Варна, Варна, 2016.
2. Гоев, В. Статистическа обработка и анализ на информацията от социологически, маркетингови и политически изследвания със SPSS. Изд. "Стопанство", УНСС, С., 1996.
3. Желев, С. Маркетингови изследвания за маркетингови решения. Маркетингови изследвания за маркетингови решения. Изд. "Тракия-М", С. 2000.
4. Желев, С. Маркетингови изследвания. Изд. "Стопанство", С., 1999.
5. Кръстев, С. Маркетингови проучвания. Отраслова специфика. "Зодиак-ЦВД" ЕООД, С. 1996.
6. Манов, А. Статистика със SPSS. Изд. "Тракия – М", С., 2001.
7. Сгурев, В., Павлов, Р. Експертни системи. С., 1989.
8. Станимиров, Е. и В. Жечев. Маркетинг на бизнес организациите. Изд. "Наука и икономика", ИУ - Варна, 2015.
9. Станимирова, М. Организация на бизнес консултантската дейност. Изд. "Наука и икономика", ИУ-Врана, 2016.
10. Станимирова, М. Ръководство по аграрен маркетинг. Изд. "Наука и икономика", ИУ-Врана, 2008.
11. Станимирова, М., Станимиров, Е. и др. Аграрен маркетинг. Изд. "Наука и икономика", 2013.
12. Хаджиев, В. Статистически и иконометричен софтуер. Университетско издателство, ИУ-Варна, 2002.